

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/16/2015
Identifikačné číslo spisu:	5114010879
Dátum vydania rozhodnutia:	06.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5114010879.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí v Bratislave 6. mája 2015 v trestnej veci T. U. o uložení ochranného ústavného psychiatrického liečenia, o dovolaní, ktoré podal T. U. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ing. Martina Chlapíka, advokáta v Žiline, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 21. októbra 2014, sp. zn. 1Tos 85/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie T. U. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením z 3. septembra 2014, sp. zn. 1Nt 13/2014, podľa § 299 ods. 1 Trestného poriadku a § 73 ods. 1 Trestného zákona, § 74 ods. 1 Trestného zákona uložil T. U., nar. XX. E. XXXX v T., trvale bytom A., ochranné ústavné psychiatrické liečenie.

Krajský súd v Žiline uznesením z 21. októbra 2014, sp. zn. 1Tos 85/2014, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku zamietol sťažnosť T. U. ako nedôvodnú.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal T. U. prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. j/ Trestného poriadku, teda že mu bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Dovolateľ v podanom dovolaní namietal, že mu bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Poukazoval na ustanovenie § 73 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c/ a § 40 ods. 1 písm. d/ alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný. V zmysle tohto ustanovenia je potrebné nebezpečnosť pobytu páchatel'a na slobode posudzovať podľa stavu existujúceho v čase rozhodovania súdu o ochrannom liečení, pričom pre záver o pravdepodobnosti možného opakovania konania sa musí zisťovať stupeň duševnej poruchy páchatel'a. Podľa názoru dovolateľa sa súd týmito zásadami neriadil a jediným dôkazom, o ktorý súd oprel svoje rozhodnutie, bol znalecký posudok z 1. júna 2014 vypracovaný znalcami z oboru psychiatrie, teda 3

mesiace pred rozhodovaním súdu o uložení ochranného opatrenia.

Čo sa týka jeho duševnej poruchy poukazoval na to, že nikdy v minulosti nemal takéto problémy a ani sa neliečil na psychiatrii. K záveru znalcov uviedol, že 27 rokov pracoval ako vedúci dopravy v Zdroji Žilina a neskôr vo Váhostave, od roku 1993 do roku 2013 pracoval ako živnostník a od roku 2014 je na dôchodku. V priebehu celého aktívneho života pracoval a nikdy u neho neboli zistené psychické problémy. Poukazoval na to, že ak údajne mala jeho choroba začať už v roku 2009, ako je možné, že do roku 2014 takúto chorobu nikto nezistil. Má dosť širokú rodinu, pričom žiadny z jej členov si nevšimol, že by mal nejaké psychické problémy. Pokiaľ znalci uviedli, že je v danom prípade potrebné medikamentózna liečba, v tejto súvislosti uviedol, že žiadne lieky v priebehu svojho pobytu v liečebni nedostal s výnimkou paralenu proti chrípke.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie Okresného súdu Žilina z 3. septembra 2014, sp. zn. 1Nt 13/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 21. októbra 2014, sp. zn. 1Tos 85/2014, a vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina. Poukazovala na to, že ochranné ústavné psychiatrické liečenie bolo T. U. uložené na základe znaleckého posudku, z ktorého vyplynulo, že tento v čase spáchania skutku trpel a naďalej trpí duševnou poruchou a bez adekvátnej liečby je jeho pobyt na slobode nebezpečný. Na verejnom zasadnutí okresného súdu bola vypočutá znalkyňa MUDr. Ľubica Čapková, ktorá zotrvala na záveroch znaleckého posudku. Okrem iného sa znalkyňa vyjadrila, že napriek času, ktorý uplynul od vydania znaleckého posudku nepovažovala za potrebné Petra Šelmeka opätovne vyšetriť, nakoľko sa nejedná o krátkodobú záležitosť. Vzhľadom na uvedené považovala prokurátorka rozhodnutie súdu za zákonné a dôvodné.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku); dospel však k záveru, že nie je splnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. j/ Trestného poriadku.

Dovolateľ naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Trestného poriadku videl v tom, že súdy nesprávne vyhodnotili údajnú duševnú poruchu a tiež skutočnosť, či jeho pobyt na slobode je pre spoločnosť nebezpečný.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. je nesplnenie zákonom stanovených podmienok pre uloženie ochranného opatrenia.

Podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c/ a § 40 ods. 1 písm. d/ alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepričetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný. Je teda potrebné splniť kumulatívne 2 podmienky, a tým je skutočnosť, že páchatel nie je pre nepričetnosť trestne zodpovedný a súčasne jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

K pojmu nepričetnosť dovolací súd uvádza, že z právneho hľadiska sa nepričetnosťou rozumie stav, keď páchatel pre duševnú poruchu v čase spáchania činu nemôže rozpoznať, že jeho konanie je pre spoločnosť nebezpečné, alebo nemôže svoje konanie ovládať. Na vyvodenie záveru, že osoba nie je pre nepričetnosť trestne zodpovedná, postačuje, ak úplne chýba aspoň jedna z uvedených schopností.

Podľa ustálenej judikatúry nebezpečnosť pobytu páchatela činu inak trestného na slobode nemožno vždy vyvodzovať iba z konania, ktoré v danom prípade inak vykazuje znaky trestného činu. Pre záver o pravdepodobnosti možného opakovania konania inak trestného sa musí zisťovať aj stupeň duševnej poruchy páchatela, prípadne jeho doterajšie recidivistické prejavy, ktoré môžu vytvárať stav

nebezpečenstva pre spoločnosť pri ponechaní takéhoto páchatel'a na slobode.

Samotné odporúčanie znalcov - lekárov či je, alebo nie je vhodné páchatel'ovi protiprávneho činu uložiť ochranné liečenie, nie je dostatočným podkladom na rozhodnutie súdu o tejto otázke. Také rozhodnutie môže súd vydať až na základe zhodnotenia všetkých dôkazov prichádzajúcich do úvahy.

Konajúce súdy sa pri rozhodovaní o uložení ochranného liečenia primárne riadili výsledkami vyšetrenia duševného stavu dovolateľa, u ktorého zistili, že trpí psychickou poruchou - poruchou s bludmi, čo je vážna duševná porucha, ktorá sa vyvíjala neliečená dlhšiu dobu.

Duševné ochorenie u T. U. bolo ustálené vyšetrením znalkýň z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria - MUDr. Katarína Lonckovou, MUDr. Ľubicou Čapkovou a znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých a klinická psychológia detí - MUDr. Boženou Doničovou nad akúkoľvek pochybnosť. Stupeň ochorenia je daný tým, že sa jedná o vážnu duševnú poruchu, ktorá sa vyvíjala dlhšiu dobu, pričom bez adekvátnej liečby možno považovať jeho pobyt na slobode za nebezpečný pre spoločnosť aj pre vysoko pravdepodobné pokračovanie v jeho aktivitách pri akejkolvek absentujúcej kritickosti voči svojmu konaniu. Potreba ústavnej formy liečby je daná najmä závažnosťou poruchy, ako aj náročnosťou liečby a vzhľadom na správanie T. U. je daná obava, že v prípade uloženia ochranného liečenia ambulantnou formou by tento nebol ochotný pri liečbe spolupracovať.

Prihliadajúc na všetky okolnosti prípadu dovolací súd má za to, že zákonom stanovené podmienky pre uloženie ochranného liečenia v posudzovanom prípade splnené boli, preto nie je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodu dovolania uplatneného obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.